

Zbierka najlepších
poviedok slávneho
britského humoristu

SAKI

**Krvilačné tety
a iné zvery**

EUROPA

SAKI

Zväzok 11

Krvilačné tety a iné zvery

EUROPA

Saki: Krvilačné tety a iné zvery

Preklad © Barbora Kráľová (1 – 7, 28, 29, 33 – 37), Martin Kubuš (8 – 26, 39 – 34),
Martin Djovčoš (27, 30 – 32, 38) 2012

Doslov © Martin Kubuš 2012

Návrh prebalu a grafická úprava © Martin Vrabec 2012 visual communication

Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2012

Ako jedenásty zväzok edície Kolotoč vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2012

Prvé slovenské vydanie

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-89111-83-1

Saki – Hector Hugh Munro
(1870 – 1916)

REGINALD V DIVADLE

„Napokon,“ povedala vojvodkyňa vágne, „určité veci jednoducho nemôžete poprieť. Dobro a zlo, slušné správanie a čestnosť sú predsa vymedzené pomerne jasnými hranicami.“

„Nuž, keď sme pri tých hraniciach,“ oponoval Reginald, „tie má aj Ruská ríša, len nie vždy sú na rovnakom mieste.“

Reginald a vojvodkyňa si navzájom vôbec nedôverovali, ale ich pochybnosti čiastočne zmierňovali akademické záujmy. Podľa Reginalda sa vojvodkyňa ešte mala čomu učiť. V prvom rade by mala vedieť, že z hotela Carlton sa odchádza pomaly, a nie ako keby mal človeku ujsť posledný autobus. Reginald bol presvedčený, že žena, ktorá si nedá záležať na spôsobilom odchode, je schopná opustiť mesto pred goodwoodskými dosiahmi a zomrieť v nevhodnej chvíli na nejakú smiešnu chorobu.

Vojvodkyňa si zasa myslela, že Reginald nedosahoval etický štandard, ktorý si vyžadovali okolnosti.

„Jasné,“ znovu sa bojovne ujala slova, „dnes je predsa nesmierne moderné veriť v nekonečný sled zmien a nestálosť a všetky tie hlúposti a tvrdiť, že všetci sme len zlepšenou verziou pravekej opice. Predpokladám, že aj vy ste zástancom tejto teórie.“

„Čo sa mňa týka, rozhodne ju pokladám za nevyzretú. Mnohí ľudia v mojom okolí sú stále len v procese vývoja.“

„A k tomu všetkému ste, samozrejme, aj bezbožník?“

„Ó, tak to zasa pfff. Dnes je v móde rímskokatolícky spôsob myslenia s agnosticým presvedčením. Poetickosť stredoveku sa tak prelína s výdobytkami dnešnej doby.“

Vojvodkyňa potlačila nesúhlasné odfrknutie. Patrila medzi ľudí, ktorí si anglikánsku cirkev vážili s vlasteneckým zaľúbením, akoby to bolo niečo, čo si vypestovali vo vlastnej záhrade.

„Ale sú aj iné veci,“ pokračovala, „ktoré sú do istej miery, dúfam, sväte aj vám. Mám na mysli vlastenectvo, ríšu, ríšsku zodpovednosť, že krv nie je voda a tak ďalej a tak ďalej.“

Prv než Reginald odpovedal, na niekoľko minút stíchol a dovolil *pánovi z Rimini*, aby na chvíľu ovládol akustické možnosti divadla.

„Toto je na tragédiách najhoršie,“ postťažoval si, „vlastného slova si tu človek nepočuje. Samozrejme, že uznávam myšlienku ríše a jej zodpovednosti. Mal by som predsa čím skôr začať myslieť v širších súvislostiach, tak ako sa to robí všade na svete. Jedného dňa, keď už bude po divadelnej sezóne, si obaja nájdeme čas a vy mi vysvetlite, v čom presne spočíva podstata pokrvného puta, ktoré spája francúzskeho Kanadana s umierneným Indom a povedzme Yorkshirčanom.“

„Ach tak, nuž viete, všetko už vysvetlil Rudyard Kipling slovami, ‚vládneme i palmám i boroviciam,‘“ zacitovala vojvodkyňa s nádejou. „Prírodzene, nesmieme zabúdať, že všetci sme súčasťou veľkej Anglosaskej ríše.“

„Ktorá, čo sa toho týka, sa stáva predmestím Jeruzalema. Priznávam, že je to veľmi pekné predmestie naozaj čarovného Jeruzalema, ale aj tak len predmestie.“

„Ako môžete niečo také tvrdiť, keď je všeobecne známe, že po celom svete širíme výdobytky civilizácie?! Predpokladám, že aj filantropia je pre vás len chlácholivá ilúzia, ale veď aj vy musíte pripustiť, že len čo sa dozvieme o núde, utrpení či hladu, nech by to bolo kdekoľvek na svete, okamžite zorganizujeme tú najväčšiu pomoc, a ak treba, rozposielame ju aj do najodľahlejších kútov sveta.“

Vojvodkyňa sa s pocitom rozhodujúceho víťazstva odmlčala. To isté nedávno povedala svojim hosťom v salóniku a všetci jej slová prijali s veľkým uznaním.

„Zaujímalo by ma,“ povedal Reginald, „či ste sa už niekedy prechádzali v zime vo večerných hodinách po nábreží Temže?“

„Dieťa moje zlaté, veď to je hrozné miesto, čo by som tam robila?! Prečo sa pýtate??“

„Nepýtam sa, len sa tak zamýšľam. Tá vaša filantropia, praktizovaná vo svete založenom na konkurencii, predsa tiež musí mať aj debetný, aj úverový účet. Malé krkavce šikajú od hladu.“

„A sú nakŕmené.“

„Presne tak, ale to len naznačuje, že aj niečo iné je nakŕmené.“

„Tuším chcete iba provokovať? Čítali ste Nietzscheho tak dlho, že už vôbec nie ste schopný rozlíšiť, čo je a čo nie je morálne. Smiem sa opýtať, či sú vám sväté vôbec *nejaké* pravidlá slušného správania?“

„Každému sú sväté len tie pravidlá, z ktorých má nejaký ošoh. Napríklad, nikdy nebuď neprístojne nezdvorilý k akémukoľvek neškodnému, sivobradému cudzincovi, na ktorého natrafiš v borovicovom lese alebo vo fajčiarskom salóne ktoréhokoľvek hotela v Európe. Vždy sa z neho nakoniec vykluje švédsky kráľ.“

„Takéto obmedzenie vás musí neuveriteľne sužovať. Za mojich mladých liet boli chlapi ako vy milí a nevinní.“

„Teraz sme už len milí. V dnešnej dobe sa musíte profilovať. To mi pripomína, že v jednej náboženskej knihe som raz čítal o mužovi, ktorý si mohol zažiadať, čo len chcel, a keďže netúžil po hodnostiach, tituloch a uznaní, ale len po obrovskom bohatstve, ten zvyšok získal tak či tak.“

„Som si istá, že ste o ňom nečítali v žiadnej náboženskej knihe.“

„Máte pravdu, určite sa o ňom dočítate v *Debretových pravidlách etikety vysokej spoločnosti*.“

ČO SI REGINALD MYSLÍ O VEČIERKOC

Nevýhodou je, že svojich hostiteľov a hostiteľky vlastne nikdy *nespoznáte*. Oboznámite sa s ich foxteriérmi a chryzantémami, dozviete sa, či je vhodné, aby ste príhodu s motokárou vytárali len tak v salóniku, alebo ju treba každému hosťovi povedať osve, aby ste nepobúrili verejnú mienku. Hostitelia a hostiteľky však zostanú akýmsi ľudským zázemím, ktoré nikdy nestihnete preskúmať.

Raz som navštívil jedného známeho vo Warwickshire, ktorý okrem toho, že mal vlastnú farmu, nebol veľmi podnikavý. Nikomu by ani nenapadlo, že by sa mohol pre niečo oduševniť. A predsa, oženil sa s vdovou krotiteľa levov a nakoniec urobil kariéru ako učiteľ golfu kdesi pri Perzskom zálive. Bola to nehorázna bezočivosť, lebo golf mu bol vlastne úplne ľahostajný, ale rozhodne to dokazovalo, že má fantáziu. Jeho ženy mi však bolo ľúto. Jej muž bol jediný, kto skrotil kuchárkinu prchkú náturu, takže na pozvánky na večeru musela dopisovať „Ak Boh dá“. Nuž, ale „ak Boh dá“ na pozvánke je vždy lepšie ako rodinný škandál. Žena, ktorá prepustí kuchárku, už v spoločnosti nikdy nezíska svoje predošlé postavenie.

Tuším to isté platí aj o hostiteľoch. Často hostí poznajú len tak ledabolo a neraz sa stáva, že len čo vás spoznajú bližšie, radšej na vás úplne zabudnú. Keď som sa lúčil so svojimi dorsetshireskými známymi, nálada bola pod bodom mrazu. Viete, stalo sa to takto. Uprosilí ma, aby som si šiel zastrieľať, ibaže ja si na podobné zábavky skutočne nepotrpím. Jarabice sa mi zdajú príšerne jednotvárne. Ak netrafíte jednu, netrafíte vlastne celý húf, aspoň ja mám takú skúsenosť. Vo fajčiarskom salóne si zo mňa utáhovali, že vraj nezasiahnem operenca z päťmetrovej vzdialenosti. Bolo to také ťarbavé podpichovanie, asi ako keď kravy krúžia okolo ovada a myslia si, že ho tým otravujú. Tak som teda ráno vstal na svitaní. Určite svitalo, pretože som počul štebotať škovránky a trávnik vyzeral, ako keby po ňom celú noc nikto neprešiel. Vysledil som toho najnápadnejšieho opereného tvora, priblížil som sa k nemu, čo najbližšie a začal strieľať hlava-nehlava. Neskôr mi povedali, že ten vták bol skrotený. Hlúposť, veď po prvých výstreloch zdíval do nepríčetnosti. Po chvíli sa upokojil, a keď sa mu prestali trepať nožičky, požiadal som záhradníka, aby ho odniesol do predsieni, nech sa ním každý cestou na raňajky pokochá. Raňajkovali sme všetci spolu a až neskôr som si uvedomil, že za stolom vládla nehostinná atmosféra. Pávie perá v dome asi prinášajú nešťastie. Neviem, moja hostiteľka ma však odprevádzala s vyčítavým pohľadom.

Niektoré hostiteľky by vám prirodzene odpustili čokoľvek, ešte aj *pávovinu* (existuje vôbec také slovo?), hlavne ak človek dobre vyzerá a je dosť neobyčajný nato, aby vyvážil priemernosť ostatných. Verte mi, na večierkoch sa potulujú všelijaké typy. Napríklad jedno dievča, ktoré číta básne Georgea Mereditha, na večeru chodí vždy neprírodzene presne v šatách, ktoré si šila sama a má ich na bežné nosenie. Nakoniec sa nejako dostane do Indie, tam sa vydá a domov príde obdivovať Kráľovskú akadémiu a predstierať, že to priemerné garnátové karí je na večné veky výbornou náhradou za všetko to, čo sme odjakživa považovali za obed. Vtedy vám pri takejto dievčine naozaj hrozí škandál, ale nikdy neprekoná ženu, ktorá vás bez mihnutia oka zaplaví otázkami

o autobazári. Predstavte si, jedného dňa, keď už som sám poriadne nevedel o čom hovorím, sa ma jedna z tých hľadačiek pravdy národa opýtala, koľko hydiny môže mať na pasienku o rozlohe tri krát dva metre, či čo to vlastne chcela! Povedal som jej, že tam napchá aj celý kŕdeľ, ale nesmie otvárať bráničku. Vyzerala, že jej to dovedy ani nezapadlo, prinajmenšom ostala po zvyšok večera zamyslená.

Ako vravím, človek asi nikdy poriadne necíti pôdu pod nohami a občas sa mu podarí niečo pokaziť. Nie je však vylúčené, že z našich chýb sa po čase vyľufujú úspechy. Keby sme neboli prišli o americké kolónie, nikdy by nám fešák zo Štátov nemohol hovoriť, ako sa máme česať a obliekať, a museli by sme si to sami nejako domyslieť, aspoň mne sa tak zdá. Dokonca aj futbalových chuligánov mali v Číne dávno predtým, než sme my o nich vôbec začali uvažovať. Anglicko sa musí zobudiť, tak to nedávno povedal vojvoda z Devonshiru, alebo to nebol on? Dobré, dobré, povedal to ktosi iný. Nikdy som nemal vo zvyku trápiť sa budúcnosťou, vždy bolo dosť ľudí, ktorí lamentovali nad tým, čo bude, a keď to nakoniec vďaka ich nečinnosti prišlo, utešovali nás povýšeneckými rečami o tom, ako nemohli konať inak. Strašné čo i len pomyslieť, že kohosi vnúcatá sa môžu jedného dňa vzbúriť a nazvať niekoho milým človekom. Taký predsa nebude.

Niekedy sú chvíle, keď vám je aj Herodes sympatický.

REGINALDOVA DIVADELNÁ HRA

Reginald nesmierne pomaly privrel oči ako niekto, kto má celkom pekné riasy a pokladá za zbytočné to tajiť.

„V priebehu týchto dní,“ nadhodil, „napíšem skutočne vynikajúcu divadelnú hru. Nikto ju nepochopí, ale všetci pôjdu domov s nejasným pocitom nespokojnosti so svojimi životmi a okolím. Potom vymenia v dome tapety a zabudnú.“

„Ale čo s tými, ktorí majú steny obložené dubom?“ opýtal sa Tendruhý.

„Ešte vždy si môžu dať na schody nový koberec,“ presviedčal ho Reginald, „a vôbec, nie som predsa zodpovedný za to, že to diváci zvládnu. Hra bude veľkou záťažou na ich nervy. Mal by som si zohnať nejakého biskupa, ktorý by povedal, že je nemorálna a nádherná, že žiadny iný dramatik predtým mnou neprišiel s ničím podobným a každý by na toho biskupa nadával a zostal by do konca len z čirej nervozity. Veď nápadne odísť v polovici druhého dejstva a mať pritom odvoz zabezpečený až na polnoc si predsa žiada veľkú dávku morálnej odvahy. Hra by sa začala príchodom vlkov, ktorí by čosi trhali na nejakom odľahlom smetisku. Samozrejme, že by ich nebolo vidieť, ale bolo by počuť, ako vrčia a chrúmu. Mal by som zohnať aj arómu, ktorá by pripomínala vlčí pach a mal by som ju pripevniť na rampy. Vyzeralo by to skvele na programoch, *Vlky z prvého dejstva priviezol svetoznámy dovozca divjej zveri, Charles Jamrach*. Stará pani Whortleberryová, ktorá si nikdy nenechá ujsť premiéru, by od strachu zjačala. Od smrti svojho prvého manžela bola akási nesvoja. Zomrel dosť nečakane, v priebehu kriketového zápasu. Za sedem a pol obehov napršalo viac než šesť centimetrov dažďa a hovorilo sa, že ho zabilo vytrženie. V každom prípade jeho smrť prišla ako blesk z jasného neba. Bol to prvý manžel, ktorého prežila, chápate, odvtedy jačí vždy, ak sa priskoro po večeri deje čosi strašidelné. Len čo by obecenstvo počulo Whortleberryovú zjačať, už by bola ruka v rukáve.“

„A čo zápletka?“

„Zápletkou,“ povedal Reginald, „by bola jedna z tých malých každodenných tragédií, ktoré sú všade okolo nás. Viem si živo predstaviť prípad nejakých Mudge-Jervisovcov, ktorí by mali podobne tragický príbeh ako dvojica z Tennysonovej básne *Enoch Arden*. Boli by zosobášení len nejakých osemnásť mesiacov, ale pre nepriaznivé okolnosti by sa v priebehu týchto osemnásť mesiacov vídali len sporadicky. Okolo neho by vždy štyria ľudia hrali golf alebo niečo iné a aby sme naznačili tú diaľku medzi manželmi, hrali by akože vždy v rôznych kútoch krajiny. Ona by zasa chodievala medzi chudobu akoby to bola nejaká športová aktivita, hoci v jej prípade to možno aj bol šport. Bola členkou *Cechu Nespravodlivo chudobných*, o ktorom všetci vedeli, že takmer zveľadili práčku. Nikomu pred nimi sa to nepodarilo, preto bola konkurencia veľmi ostrá. Upratovačky okolo päťdesiatky zachránite už šálkou čaju a osobným čarom, ale s práčkami je to iné, tie majú privysoké platy. Táto konkrétna práčka, odkiaľsi z Bermondsey alebo takého nejakého miesta, by bola pomerne nádejným riskantným kúskom. Na konci by *Cechu* napadlo, že ju hádam môžu predvádzať ako úspešný exemplár. Rozhodli sa vystaviť ju v salóniku Agáty Camelfordovej. Nanešťastie boli, spolu

s iným občerstvením, na stole len tak ležalo položené likérové bombóny. Čokoládové likérové bombóny, akurát takmer bez čokolády. V práčke ožil starý neduh a všetky ich vypila. Neskôr by mohla vyhlásiť niečo ako ‚bolo to ako nájsť v púšti ulitu‘. Len čo by likér začínkoval, začala by napodobňovať zvieratá, tak ako si ich pamätala z Bermondsey. Začala by tancujúcim medveďom a viete ako Agáta neznáša tanec, okrem toho pred Buckinghamským palácom, ktorý je prísne sledovaný. Potom by vyskočila na piano a začala by imitovať verklikárovu opicu. Povedal by som, že celé to napodobňovanie by bolo silne naturalistické, nielen symbolistické. Nakoniec by sa zavrela do piana a vyhlásila by sa za papagája v klietke, čo by bola vcelku výstižná charakteristika jej improvizovaného vystúpenia. Nikto nikdy predtým nič podobné nezažil, teda okrem barónky Boobelsteinovej, ktorá chodievala na sedenia rakúskeho Reichsratu. Agáta by musela po tom všetkom odísť na špeciálnu terapiu do Buxtonu.“

„Ale čo s tou tragédiou?“

„Á, manželka Mudge-Jervisovci. Tí by si žili celkom šťastne a ich manželstvo by bola jedna nikdy nekončiaca výmena pohľadníc. Až by sa jedného dňa stretli na nejakom neutrálnom mieste spolu s golfovými hráčmi a práčkou a uvedomili by si, že v názoroch na financie sa beznádejne rozchádzajú. Dohodli by sa na rozchode a na tom, že ona sa deväť mesiacov v roku bude starať o perzské mačky a on si ich bude brávať na zimu, lebo vtedy by ona odcestovala z krajiny. Tu to máš, tragédia odpozorovaná priamo zo života. Mohla by sa volať *Cena za impérium*. Nejakoby som tam, samozrejme, musel zapracovať problematiku boja dedičných sklonov s prostredím a tak ďalej. Dajme tomu, že otec manželky Mudge-Jervisovej by bol vyslancom nejakého menšieho nemeckého dvora, na ktorom by sa jeho dcéra začala zaujímať o chudobu, a to napriek tomu, že mala tú najvyberanejšiu výchovu. *C'est le premier pa qui compte*¹, povedala kukučka, keď prehltna svojho pestúna. To je podľa mňa dosť šikovný ťah.“

„A čo tí vlci?“

„Aha, nuž, vlci by boli nepostihnuteľnou alúziou, ktorá by nikdy nebola úplne vysvetlená. Život je predsa plný vecí, ktoré nemajú logiku. A vždy, keby si hociktorá z postáv nevedela vymyslieť nič duchaplné na margo manželstva alebo *Ministerstva vojny*, mohla by otvoriť okno a počúvať zavýjanie vlkov. Ale to by sa stávalo len veľmi zriedkavo.“

¹ Najdôležitejší je prvý krok.

MĚLKVA LADY ANNA

Egbert vošiel do priestranného, tlmene osvetleného salónu a vyzeral ako niekto, kto si nie je istý, či vošiel do holubníka, alebo do fabriky na výrobu trhavín, ale je pripravený na obe možnosti. Manželská škriepka pre jedálenský stôl ešte nebola celkom zažehnaná a záležalo už len na tom, či mala lady Anna náladu vo vojne pokračovať alebo kapitulovať. Sedela v kresle za čajovým stolíkom nesmierne strnulo a Egbert ani s cvikom na nose v šere decembrového popoludnia nerozoznal výraz jej tváre.

Poznámkou o tmenom svetle, ktoré vraj pôsobí veľmi mysticky, chcel prelomiť pomyselné ľady. S lady Annou si privykli, že buď on, alebo ona vždy medzi pol piatou a šiestou cez zimu a neskoré jesenné popoludnia povedia niečo o duchovnosti svetla. Stalo sa to už súčasťou ich manželského života. Nedal sa na to nadviazať nijaký rozhovor a lady Anna ani žiadny nenadviazala.

Na perzskom koberčeku sa vyvaľoval Don Tarquinio a bez štipky záujmu o prípadnú mrzutosť lady Anny sa vyhrieval pred kozubom. Jeho rodokmeň bol taký perzský ako koberček, na ktorom ležal, a kožušinka sa mu šuchorila dvojročnou slávou svojho kocúrieho života. Meno Don Tarquinio mu dal sluha, ktorému sa páčilo všetko renesančné. Keby mu mali vybrať meno Egbert alebo lady Anna, určite by sa volal Chlpáčik, ale tí dvaja neboli zanovítí.

Egbert si nalial čaj. Keďže všetko nasvedčovalo, že lady Anna ticho neukončí z vlastnej iniciatívy, odhodlal sa na ďalší pokus preraziť cez ľad.

„Moja poznámka pri obede bola čisto abstraktná,“ začal, „zdá sa, že si to zobrala priveľmi osobne.“

Lady Anna sa naďalej skrývala za ochrannou hradbou mlčania. Hýľ rozospalo vyplnil ticho áriou z *Ifigénie v Tauride*. Egbert to ihneď rozpoznať, bola to totižto jediná ária, ktorú bol hýľ schopný zašveholiť, a s touto reputáciou sa dostal k nim do domu. Egbert aj lady Anna by sa síce väčšmi potešili melódií zo svojej obľúbenej opery *Kráľovský gardista*. V umení mali rovnaký vkus. Páčilo sa im všetko úprimné a jednoznačné, ako napríklad obrazy, ktoré s veľkorysou pomocou názvu rozprávali nejaký príbeh. Vojnový tátoš bez jazdca s doširoka rozviatymi popruhmi, ktorý sa potáca do dvora plného bledých, omdlievajúcich žien a na kraji nápis *Zlé správy*, im jasne naznačoval, že ide o vojnovú katastrofu. Nemali pochybnosti o umelcovom zámere a mohli ho vysvetliť svojim menej chápaným priateľom.

Ticho pretrvávalo. Nespokojnosť lady Anny po štyroch minútach počiatočného ticha spravidla začala byť zrozumiteľná a značne výrečná. Egbert uchopil džbánok s mliekom a nalial z neho trochu Don Tarquiniovi do mištičky, keďže však bola plná až po okraj, mlieko nevkusne pretieklo. Don Tarquinio to s prekvapeným záujmom sledoval, ale po Egbertovej výzve vylízať mláčku, záujem vystriedala dokonalá nevšímavosť. Don Tarquinio bol pripravený odohrať vo svojom živote rôzne role, ale vysávač medzi ne rozhodne nepatril.

„Nemyslíš, že sme sa obaja správali trochu hlúpo?“ opýtal sa Egbert veselo. Ak s ním lady Anna aj súhlasila, nedala to najavo.

„Pripúšťam, že chyba je čiastočne na mojej strane,“ pokračoval Egbert, ale veselosť sa z neho vytrácala. „Napokon, aj ja som len človek, vieš? Zdá sa, že zabúdaš, že som len človek.“

Na tejto skutočnosti trval, akoby niekto neopodstatnene tvrdil, že má čosi z mýtického Satyra, v ktorom sa ľudské bije so zvieracím.

Hýľ opäť spustil áriu z *Ifigénie v Tauride*. Egbert začínal byť sklúčený. Lady Anna ani len čaj nepila. Možno sa necítila dobre. Lenže, keď sa lady Anna necíti dobre, nedrží to v tajnosti. „Nikto ani len netuší, čo si musím vytrpieť pre zlé trávenie,“ vyhlasovala s obľubou. Lenže nedostatok vedomostí o jej trávení mohla spôsobiť len porucha sluchu, pretože množstvo materiálu, ktorý k tejto téme poskytovala, by vystačil na monografiu.

Lady Anna sa teda očividne cítila dobre.

Egbert nadobúdala pocit, že sa k nemu nespráva bezchybne, preto prirodzene postupne ustupoval.

„Pripúšťam,“ začal a podišiel do stredu koberčeka natoľko, nakoľko sa Don Tarquinio dal obmäkčiť a dovolil mu to, „že to možno bola moja chyba. Ak by moje pokánie mohlo niečomu pomôcť, ochotne budem viesť lepší život.“

Vzápätí sa zamyslel, či je niečo také vôbec možné. V stredných rokoch k nemu pokušenie prichádzalo asi tak váhavo a bez naliehania, ako zanedbávaný mäsiarsky učeň, ktorý vo februári dranká o vianočný darček, s takmer beznádejným vysvetlením, že v decembri od nikoho nič nedostal. Už dávno si ani nepomyslel, že by mohol pokušeni u podľahnúť, rovnako ako mu nenapadlo, že by si mohol kúpiť vreckový nožík či našuchorené boa, ktoré sú dámy dohnané ponúkať cez inzertné noviny dvanásť mesiacov v roku. Napriek tomu ho toto svojvoľné zrieknutie sa potenciálnych zverstiev ohúrilo.

Lady Anna však vôbec nepôsobila ohúrene.

Egbert na ňu nervózne zaškúlil ponad okuliare. Vytrpieť si hádku nebolo pre neho nič nezvyčajné, ale znášať monológ bola ponížujúca novota.

„Musím sa ísť prezliecť na večeru,“ podotkol hlasom, ktorému mienil dať odtienok prísnosti.

Pri dverách ho ešte premohla slabosť, neovládol sa a dodal:

„Nemyslíš, že sa naozaj správame nerozumne?“

„Hlupák,“ pomyslel si Don Tarquinio v duchu, keď sa za odchádzajúcim Egbertom zavreli dvere. Nato si ponatáhoval zamatové labky a zľahka vyskočil na poličku rovno pod vtáčou klietkou. Vyzeral, akoby si len teraz uvedomil vtáčiu prítomnosť, ale v skutočnosti sa pripravoval na precíznu, zrelou úvahou vypracovanú teóriu útoku. Hýľ, ktorý sa už videl v pazúroch despota, sa scvrkol na tretinu svojich bežných rozmerov, začal zúfalo trepať krídelkami a piskľavo škriekať. Bez klietky ich vyšiel na libru tridsaťpäť. S lady Annou to však ani nehlo. Bola už dve hodiny mŕtva.

GABRIEL-ERNEST

„V lese máte divú zver,“ poznamenal maliar Cunningham cestou na stanicu. Počas cesty povedal jedine toto, ale keďže Van Cheele táral bez prestania, spoločníkovu mlkivosť si ani len nevšimol.

„Možno jednu, nanajvýš dve zatúlané líšky a pár miestnych lasíc. Určite nič väčšie,“ ohradil sa Van Cheele. Spolujazdec nato nepovedal nič.

„Ako ste to mysleli s tou divou zverou?“ opýtal sa Van Cheele neskôr, keď už stáli na nástupišti.

„Ale vlastne nijako. Tuším mám bujnú fantáziu. Aha, už je tu vlak,“ zahovoril to Cunningham.

V ten istý deň popoludní sa Van Cheele ako obyčajne vybral na potulky po svojich lesoch. V pracovni sa mu vypínal vypchatý bučiak a ovládal tiež mená všakovakých poľných kvetín, preto mala jeho teta hádam aj isté oprávnenie hovoriť o ňom ako o veľkom prírodovedcovi. Tak či onak, prechádzky lahodili jeho duši. Zvykol si zapamätať všetko, čo mu padlo do oka, no nerobil to preto, aby tým obohatil vedecký výskum, robil to skôr preto, aby mal o čom hovoriť. Len čo zazrel kvitnúce zvončeky, ihneď si povedal, že musí každého o tejto skutočnosti informovať. Jeho poslucháči aj predpokladali, že v tomto ročnom období by zvončeky mali kvitnúť, ale vedeli, že im o nich hovorí z čirej úprimnosti.

V to popoludnie však Van Cheele natrafil na čosi, čo sa výrazne vymykalo z normy jeho bežných zážitkov. Na hladkom kameni prečnievajúcim cez hlboké jazierko v húštine dubového porastu vylihovalo zo šestnásťročné chlapča a s pôžitkom vystavovalo slnku opálené končatiny. Mokré vlasy, ponáraním rozdelené na cestičku, mal prilepené na hlavu a s akousi lenivou ostražitosťou upieral na Van Cheela zlatohnedé, takmer žlté oči, aké majú tigre. Ten obrázok ho prekvapil natoľko, až sa pristihol, ako zvažuje slová, ani čo by bol písal román. Preboha živého, odkiaľ sa tu len vzalo toto divo pôsobiace stvorenie? Asi pred dvoma mesiacmi zmizlo mlynárkino dieťa. Údajne ho strhol mlynársky náhon, ibaže to bolo len nemluvňa a nie takmer dospelý mládenec.

„Čo tam robíš?“ opýtal sa rázne.

„Zdá sa, že sa slním,“ odsekol mu chlapec.

„Kde bývaš?“

„Tuto v lese.“

„Nemôžeš bývať v lese,“ odporoval Van Cheele.

„Prečo nie? Mne vyhovuje,“ odvetil chlapec trochu naduto.

„A kde v noci spíš?“

„Ja nespím. V noci mám plné ruky práce.“

Van Cheele začal byť trochu nervózny z toho, že si túto situáciu nevie rozumne vysvetliť.

„A čím sa tu živíš?“ nedalo mu.

„Mäsom,“ odvetil chlapec a vyslovil to slovo pomaličky a slastne, akoby zacítil chuť mäsa na jazyku.

„Mäsom?! Akým, preboha?“

„Nuž, keď vás to tak veľmi zaujíma, mám rád králiky, divé vtáky, zajace, hydinu, jahňatá, keď sa bahnia. Nepohrdnem ani detským mäskom, ale deti sú v noci, keď som na love, väčšinou poriadne pozamykané. Už to budú hádam aj dva mesiace, čo som si naposledy zamaškrtil na detskom mäse.“

Van Cheele úplne prehliadol uštipačný tón poslednej poznámky a snažil sa predstaviť si chlapca pri eventúálnom pytliačení.

„Tak sa mi vidí, že tými svojimi rečami o zajačine, začínaš akosi od čepčka.“ (Trochu nešťastné prirovnanie, ak zväzíme chlapcov zovňajšok.)

„Ja dobre viem, že zajace z našich strání sa nedajú len tak chytiť.“

„V noci mám štyri nohy,“ znela trochu tajomná odpoveď.

„Tuším chceš povedať, že na lov chodíš so psom,“ tipoval Van Cheele.

Chlapec sa pomaly prevalil na chrbát a dal sa do čudného, tlmeneho smiechu, roztomilého ako chichot a nevlúdneho ako vrčanie.

„Nemyslím si, že by nejaký pes túžil po mojej prítomnosti, a ešte k tomu v noci.“

Van Cheelovi sa zdalo, že s tým prostorekým faganom niečo nie je s kostolným poriadkom.

„Musím ťa požiadať, aby si opustil tento les,“ vyhlásil rozhodne.

„Som presvedčený, že v lese vám budem milší ako doma,“ odpovedal mu chlapec.

Nemohol poprieť, že už predstava tohto zvláštneho naháča v jeho dokonale zariadenom príbytku sa mu bridila.

„Ak nepôjdeš sám, budem ťa musieť vyhnať,“ vyhrážal sa Van Cheele.

Chlapec sa bleskovo zvrtol, skočil do jazierka a za okamih vymrštil mokré a ligoťavé telo neďaleko od miesta, kde postával jeho rival. Keby to bola urobila vydra, nezdalo by sa mu na tom nič zvláštne, ale vyplašilo ho, že je toho schopný človek. Nevdojak jemne cúvol, no zrazu sa pošmykol, spadol doluznačky a tvárou sa takmer zaryl do burinovitého brehu, kde sa jeho oči stretli s jagavými žltými očami. V pude sebazáchovy si takmer oblapil krk. Chlapec sa opäť zachechtal, tentoraz však v jeho smiechu chichot pre vrčanie takmer zanikol a jedným zo svojich podozrivo rýchlych pohybov zmizol v poddajnej húštine buriny a papradia.

„No také čosi! Ako divé zviera,“ zdvíhal sa zo zeme šomrúc. Vtedy si spomenul na Cunninghamovu poznámku, „V lese máte divú zver.“

Pomaly sa predieral domov a premýšľal o rôznych udalostiach z okolia, ktoré by mohol spojiť s prítomnosťou tohto čudného mladého tvora.

V lese sa v poslednom čase naozaj diali čudné veci. Z fariem mizla hydina, po zajacoch pomaly nebolo ani chýru ani slychu a dostali sa mu do uší aj sťažnosti o jahňatách, ktoré boli vraj do jedného odvečené z kopcov. Možno to chlapčisko spolu s nejakým dobre vycvičeným psom naozaj lovili po okolí. Hovoril, že v noci má štyri nohy, no vzápätí naznačil, že by si žiaden pes netrúfol priblížiť sa k nemu, „a ešte k tomu v noci“. Nešlo mu to do hlavy. Odrazu, keď si pospomínal na všetko to kántrenie v poslednom mesiaci či dvoch, zrazu zastal tak v chôdzi, ako aj hypotézach. Dieťa. Pred dvoma mesiacmi predsa zmizlo z mlyna dieťa. Podľa oficiálnej verzie sa skotúľalo

do mlynského náhonu, kde ho strhol prúd, ale mlynárka si stála za tým, že plač šiel zo stráne a tá je predsa opačným smerom. Samozrejme, že to bolo neprípustné, ale napriek tomu si želal, aby chlapec nebol vyslovil tajuplnú poznámku o maškrtení na detskom mäse pred dvoma mesiacmi. Také čosi sa nehovorí ani zo žartu.

Dnes sa vôbec netúžil podeliť o lesnú príhodu, čo bolo celkom proti jeho zvykom. Uvedomil si, že ak by vyšlo najavo, že na svojom pozemku prichyľuje osobu takej pochybnej povesti, mohlo by mu to ako členovi obecnej rady a zmierovaciemu sudcovi uškodiť. Ktovie či by nechceli, aby uhradil aj všetky vykynuté jahňatá a kurence. Pri večeri bol v ten deň neobyčajne mlkvy.

„Čo si si jazyk prehltoľ?“ čudovala sa teta. „Hádam si len nevidel vlka?“

Van Cheelovi jej poznámka pripadala, slušne povedané, nerozumná. Ved' keby v lese videl vlka, nevedel by o ňom prestať hovoriť.

Na druhý deň pri raňajkách si uvedomil, že na včerajšiu nepríjemnosť celkom nezabudol. Rozhodol sa preto sadnúť na vlak a odviezť sa do susedného mesta s katedrálou, vyhľadať Cunninghama a vytiahnuť z neho, čo videl, keď ho prinútilo povedať, že v lese je divá zver. S takýmto predsavzatím sa k nemu vrátila tradičná veselosť. Kráčal do salónika zaliateho ranným slniečkom, kam si vždy ráno chodil pofajčiť a nôtil si pritom radostnú melódiu. Len čo však prekročil prah miestnosti, bezstarostný nápev vystriedalo zbožné prianie. Na pohovke sa v prehnane uvoľnenej polohe rozvaľoval chlapec z lesa. Nebol taký mokrý, ako keď ho videl naposledy, ale inak sa jeho toaleta vôbec nezmenila.

„Čo si to dovoľuješ?!“ Oboril sa na neho zlostne.

„Ved' ste si neželali, aby som ostal v lese,“ zareagoval chlapec flegmaticky.

„Ale sem som ťa nevolal. Ak ťa tu uvidí moja teta, tak...“

V snahe zabrániť pohrome robil, čo mohol, aby čo najviac zaodel nevítaného host'a do novín. Práve vtedy vošla do miestnosti teta.

„Tento úbohý chlapec sa stratil a stratil vlastne aj pamäť. Nemá poňatia kto je a ani odkiaľ,“ habkal zúfalo Van Cheele a úkosom šibal zdesené pohľady na chlapca, či nemá v úmysle pridať k divoškým móresom ešte aj nejakú nemiestnu úprimnosť.

Slečna Van Cheelová prejavila ohromný záujem.

„Pozrime sa, či nemá podpísanú spodnú bielizeň,“ navrhla.

„Obávam sa, že aj väčšina bielizne je fuč,“ povedal Van Cheele, bezradne chmatkajúc po novinách, aby ich tak pridržel na svojom mieste.

Nahé dieťa bez strechy nad hlavou prebudilo v slečne Van Cheelovej také vrúcne city, akoby išlo o zatúlané mačiatko alebo odvrhnuté šteniatko.

„Musíme pre neho urobiť všetko, čo je v našich silách,“ zavelila a onedlho sa poslíček už aj vracal z fary, kde mali mladého pomocníka a priniesol nohavcový oblek a nevyhnutné doplnky ako košeľu, topánky, golier atď. Zaodetý, vyumývaný a upravený chlapec vo Van Cheelových očiach nestratil ani štipku zo svojej podivnosti, ale tete sa zdal roztomilý.

„Ako ho budeme volať, kým nezistíme jeho pravé meno?“ starostila sa. „Čo by si povedal na Gabriela-Ernesta? Sú to aj pekné aj slušné mená, či nie?“

Van Cheele prikývol, ale pochyboval, že nimi pomenávajú pekné a slušné dieťa. Na pokoji mu nepridal ani fakt, že len čo chlapec prekročil prah domu, jeho krotký, starý kokeršpaniel strhol zámku a ušiel na opačný koniec záhrady, kde tvrdohlavo štekal a triasol sa ani osika a kanárik, ktorý inokedy bez spevu nemohol vydržať, rovnako ako Van Cheele, si teraz dovolil len vystrašené pípanie. Van Cheele bol viac než kedykoľvek predtým odhodlaný nestrácať čas a poradiť sa s Cunninghamom.

Len čo odišiel na stanicu, teta si zmyslela, že by jej Gabriel-Ernest mohol pomôcť zabaviť pri čaji deti z jej nedeľnej školy.

Cunninghamovi sprvoti nebolo veľmi do reči.

„Moja mama mala pred smrťou problémy psychického pôvodu,“ vysvetľoval, „takže iste chápete moju nechť hovoriť o akýchkoľvek neuveriteľných veciach, ktoré som videl alebo si myslím, že som videl.“

„Ale čo ste videli?“ naliehal Van Cheele.

„To, čo si myslím, že som videl, bolo také čudné, že nikto so zdravým rozumom by neveril, že je to pravda. V ten posledný večer u vás som stál pri bráne sadu trochu ukrytý za živým plotom a kochal som sa pohľadom na slabnúcu žiaru zapadajúceho slnka. Z ničoho nič môj zrak upútal nahý chlapec. Myslel som si, že je to plavec zo susedného jazierka. Stál na holej stráni a rovnako ako ja si vychutnával západ slnka. Mal neuveriteľne pôsobivý postoj, ako nejaký zver z pohanských mýtov. Okamžite som si ho začal predstavovať ako model, už-už som chcel na neho zamávať, keď vtom slnko zmizlo z dohľadu, všetka oranžová a ružová farba sa vytratila a krajina ochladla a zošedivela. A vtedy sa stalo niečo zarážajúce – po chlapcovi nezostalo ani stopy!“

„Čože?! Azda sa vyparil?“ zručol Van Cheele celý bez seba.

„Vôbec nie, a práve to je na tom strašné,“ pokračoval umelec, „na otvorenej stráni, tam, kde ešte pred sekundou stál chlapec, bol teraz veľký tmavý vlk s vycerenými tesákmi a neľútostnými žltými očami. Zaiste si myslíte...“

Van Cheelovi ani nenapadlo zaoberať sa takou daromnicou, ako je myšlienka. Bežal na stanicu čo mu sily stačili. Nápad poslať telegram ihneď zavrhol. „Gabriel-Ernest je vlkolak“ bol žalostne úbohý pokus vyjasniť situáciu a teta by si aj tak myslela, že je to šifrovaná správa, ku ktorej jej zabudol dať kľúč. Spoliehal sa už len na to, že sa domov stihne vrátiť pred západom slnka. Taxík, do ktorého naskočil na stanici, ho už ani nemohol viezť pomalšie po poľnej ceste, ktorá sa kúpala v ružovom a lilavom rumenci zapadajúceho slnka. Tetu našiel, keď odkladala nedojedené koláče a džemy.

„Kde je Gabriel-Ernest?!“ takmer zvriskol.

„Poslala som ho odprevadiť malé Toopča,“ vysvetľovala. „Už sa stmievalo, nemala som srdce pustiť ho samé. Čo povieš na zore, nádhera, však?“

Hoci si Van Cheele jas zapadajúcej oblohy veľmi dobre uvedomoval, do rozjímania nad jej krásou sa veru nedal zatahnúť. Rýchlosťou, ktorej ani nevedel, že je schopný, uháňal úzkou cestičkou k Toopovcom. Na jednej strane zurčal mlynský prúd, na druhej stúpala holá stráň. Ubúdajúci červený lem slnka ešte stále kraloval na obzore. Van Cheele veril, že za najbližšou zákrutou uvidí nesúrodú dvojicu, ktorej bol

v päťách, ale vtom odrazu všetko stratilo farbu a krajinu razom zahalila šed'. Do uší mu prenikol výkrik plný strachu a zastavil ho.

Ani dieťa, ani chlapca už nikto nikdy nevidel. Na základe šatstva Gabriela-Ernesta, ktoré našli pohodené na ceste, urobili záver, že dieťa skĺzlo do vody a Gabriel-Ernest sa v snahe o záchranu vyzliekol a skočil za ním. Podľa výpovede Van Cheela a skupinky robotníkov, ktorí boli vtedy neďaleko od miesta, kde sa našlo oblečenie, prenikavo vykričlo dieťa. Pani Toopová, matka ďalších jedenástich detí, sa so stratou statočne vyrovnala, slečna Van Cheelová, naopak, ronila za svojím najdúchom úprimné slzy. Práve ona prišla s nápadom vyvesiť vo farskom kostole pamätnú tabuľu s nápisom *Gabrielovi-Ernestovi, neznámemu odvážnemu chlapcovi, ktorý položil svoj život za iných*.

Van Cheele vyhovel svojej tete takmer vo všetkom, ale na pamätník Gabrielovi-Ernestovi sa kategoricky odmietol podpísať.